

Převod BKG do Chomského normální formy (CNF)

Definice CNF

Bezkontextová gramatika $G = (N, \Sigma, P, S)$ je v *Chomského normálním tvaru*, pokud každé pravidlo z množiny P má tvar:

$$A \rightarrow BC \quad \text{nebo} \quad A \rightarrow a,$$

kde $A, B, C \in N$, $a \in \Sigma$. Jedinou výjimkou je pravidlo $S \rightarrow \lambda$, pokud se S nevyskytuje na pravé straně žádného pravidla.

Postup převodu do CNF

1. Základní zjednodušení

Nejprve gramatiku převedeme na ekvivalentní tvar bez nepotřebných konstrukcí:

1. odstraníme zbytečné symboly (nedosažitelné a negenerující),
2. odstraníme λ -pravidla (s výjimkou $S \rightarrow \lambda$),
3. odstraníme jednoduchá pravidla typu $A \rightarrow B$.

Tím získáme gramatiku, která má pouze netriviální produkce.

2. Úprava pravidel do CNF

Následně projdeme všechna pravidla a upravíme je tak, aby splňovala formu CNF:

1. Pokud je pravidlo již tvaru $A \rightarrow a$ nebo $A \rightarrow BC$, ponecháme jej.
2. Pokud se terminál vyskytuje na pravé straně s dalšími symboly, nahradíme terminál novým neterminálem:
$$A \rightarrow aBC \Rightarrow A \rightarrow XBC, \quad X \rightarrow a.$$

3. Pokud má pravá strana více než dva neterminály, rozdělíme ji pomocí nových neterminálů na dvojice:

$$A \rightarrow ABCD \Rightarrow A \rightarrow A_1D, \quad A_1 \rightarrow ABC.$$

nebo obecně postupným rozkladem:

$$A \rightarrow BCD \Rightarrow A \rightarrow XD, \quad X \rightarrow BC.$$

Po těchto úpravách mají všechny produkce formu CNF.

Výsledná gramatika

Výsledná gramatika je ekvivalentní s původní gramatikou, zachovává jazyk $L(G)$ a obsahuje pouze pravidla dvou tvarů:

$$A \rightarrow BC, \quad A \rightarrow a.$$

Tento tvar se používá pro algoritmy CYK, formální důkazy vlastností CFL a praktickou analýzu gramatik.